

Laboratorní stanovení věku ulovené zvěře

V kontextu s dosavadním pětiletým smluvním partnerstvím mezi SPK a soudním znalcem Mgr. Vladimírem Bádrem, Ph.D. si dovoluujeme předložit několik doplňkových informací.

[1] JAK KONTAKTOVAT SOUDNÍHO ZNALCE

Přesné laboratorní stanovení věku ulovené zvěře může žádat úplně každý slovenský myslivec a nemusí jít jen o kusy označené na chovatelské přehlídce trofejí (ChPT) jako potenciálně chovné. (Tehdy bývá postup standardně takový, že pokud lovec neakceptuje vizuální odhad učiněný hodnotitelskou komisí, tak OPK sama zařizuje odeslání spodní čelisti k vyhotovení znaleckého posudku.)

Ničím podivným není ani přímý kontakt soudního znalce lovcem v období mimo ChPT. Lovec může mít zájem znát přesný věk svého úlovku z nejrůznějších důvodů: velmi starý kus, raritní trofej, atypický stav zubní abraze, atd....

Každý lovec a stejně tak každý myslivecký spolek nás může volně kontaktovat emailem, či telefonicky – kontaktní údaje viz „*Zmluva o poskytování služieb*“.

[2] MOŽNOSTI LABORATORNÍHO STANOVENÍ VĚKU

Věk laboratorně stanovujeme u jakéhokoliv druhu spárkaté zvěře a také velkých šelem, vždy obojího pohlaví.

O možnostech laboratorního stanovení, ale i vizuálního odhadu, poskytuje více informací naše publikace „Bádr V.: *Odhad a přesné stanovení věku ulovené spárkaté zvěře*. Uniprint, Rychnov n. Kněžnou, 2018 a 2020, 148 stran“. (Nabídku na její zakoupení obdržely všechny OPK.) Nicméně, kdo ji nemá či nezná, tomu můžeme v nejstručnější podobě doložit podstatu. Laboratorní stanovení se provádí jak ze zubů spodní, tak i horní čelisti. Podstatné je, aby šlo o zuby s omezenou dobou růstu (tzv. brachyodontní) – u nich se každoročně tvoří vrstevnaté struktury, jež odečítáme buď mezi kořeny, nebo blízko báze kořene. V případě potřeby, při doplňkové Eidmannově metodě, zkoumáme zubní pulpu řezáků I₁.

U jelenovitých a u šelem jsou všechny zuby brachyodontní, k lab. stanovení se potom běžně užívají poslední premoláry a všechny moláry. Vždy zpracováváme 6-8 zubů, čímž se jistota stanovení přibližuje absolutním hodnotám. Řezy jsou prováděny speciálními planžetovými diamantovými kotoučky. Části zubu jsou po všech úkonech (broušení, leštění, histologické zvýraznění) rozděleny mezerou širokou cca 0,5mm. U spárkaté zvěře můžeme řezy vizuálně odhalit v korunkové oblasti; u šelem se řeže pouze na úrovni kořenů zubů, tudíž tam zevně viditelného není nic. O nějakém znehodnocení trofeje nemůže být vůbec řeč.

Čelisti divokých prasat se zpracovávají podobně jako u jelenovitých, řezány jsou předstoličky a stoličky. Při jejich absenci u velmi starých kusů lze jen částečně využít řezáků (jsou semibrachyodontní); nikdy by se nedaly využít špičáky kňourů = zbraně netřeba posílat.

Poslední skupina, turovítí, se co do typu premolárů a molárů odlišuje od všech dosud jmenovaných. Předstoličky a stoličky jim celý život dorůstají a tudíž při zvláštní potřebě ověřit věk u kamzíků (zasmolené růžky s nezřetelnými ročními anuly, apod..) se laboratorně pracuje pouze se zuby řezákového oblouku (tři páry řezáků + morfologicky podobné špičáky).

[3] PŘEPRAVA VZORKU

Spodní čelisti spárkaté zvěře, případně celé lebky velkých šelem, musí být nějakým způsobem doručeny na naši adresu do Hradce Králové.

Spodní čelist jelenovitých může být skrze skladnost rozpůlena v místech srůstu obou polovin, uprostřed řezákového oblouku. Posílají se obě poloviny. Je užitečné předem nás oslovit. Obdržení zásilky vždy klientovi potvrzuje stručným zpětným emailem.

Přepřavu lebek velkých šelem je nezbytné řešit na osobní úrovni. Tyto živočišné druhy spadají pod ochranu CITES i pokud jde o jakoukoliv část jejich neživého těla. Při přepravě daného osteologického materiálu uvnitř EU sice není zapotřebí žlutý CITES formulář, ale musí existovat kopie dokumentu dokládajícího nabytí (např. Záznam o lovu/úhyne vlka dravého). Také platí, že na rozdíl od spodní čelisti jelenovitých jde o vlastní cennou trofej a bylo by neopatrné svěřit ji běžné poštovní přepravě. Transport tak ponejvíce probíhá za pomoci spolehlivé osoby cestující ze SR do ČR a zpět, s domluvou osobního předání.

[4] CENA

Vždy jsme vyznávali jasnou deklaraci ceny. Tato činí paušálně 75,- € hrazených až po odvedení práce oproti vystavené faktuře. Úhrada probíhá bezhotovostně bankovním převodem na náš eurový účet vedený u Fiobanky.

I kdyby v průběhu zpracování vznikla potřeba zvláštních histologických úkonů (ke zvýraznění ročních anulů), cena se nezvyšuje.

Za danou sumu klient obdrží 2x tištěný znalecký posudek se skladbou, jak ji legislativa stanovuje. Přírozeně tedy i se vstupní teoretickou kapitolou, komentářem výsledků, fotografickou přílohou prokazující jaký vzorek nám byl postoupen a dokládající mikroskopický nález na více zubech. Standardně poskytujeme zadavateli též pdf znaleckého posudku prostřednictvím jeho emailové adresy. V ceně 75,- € je zahrnuta rovněž přeprava balíku s čelistí a tištěnými ZP na Vaši slovenskou adresu.

Neakceptujeme vzorky, jež byly nejprve poškozeny (řezány) nějakým „místním lidovým umělcem“. Takové čelisti nám prosím neposílejte. Na Slovensku, stejně jako v ČR, žije dosti osob v sebeklamu, kterak jsou odborně způsobilými k provádění Mitchellovy nebo Eidmannovy metody.

[5] „CO OČEKÁVAT“ - ukázka

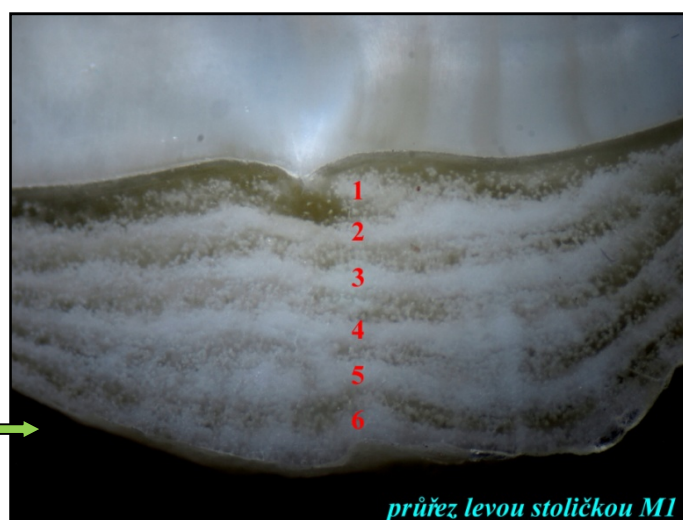
Nejpodstatnější je fotografická příloha. Obsahuje makrofoto snímků zubní řady a vybrané mikroskopické snímky z řezných rovin. Viz dvě následující redukované ukázky.

A/ JELEN 6 LET

Předložený materiál: spodní čelist, viz fotodokumentace

Výsledky: Mitchellova metoda (1963, 1967)

B/ MEDVĚD 3 ROKY

Předložený materiál: celá lebka, chrup spodní a horní čelisti viz fotodokumentace

Výsledky: metoda dle Smirnova (1960)

